

ประสิทธิผลการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่
ส่งผลต่อนโยบายสาธารณะด้านคุณภาพชีวิตประชาชนในจังหวัดลพบุรี
Operating Effectiveness Based on Good Governance Management of
Local Government Organizations in Lopburi Province Affecting Public
Policy According to the People's Quality of Life

สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ,* และเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์**
Santisak Kongsutjai, and Chaowarit Jongkatkorn

Received: January 24, 2022 Revised: March 1, 2022 Accepted: March 21, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี 2) ผลการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อนโยบายสาธารณะด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดลพบุรี และ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 126 แห่ง ในจังหวัดลพบุรี ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 10 คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน กับระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาและความสอดคล้องภายใน

ผลการวิจัย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่า $\bar{X}$ (3.69), SD = 0.98 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต ในภาพรวม พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก มีค่า $\bar{X}$ = 3.77, SD = 0.77 โดยปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต ด้านความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมของชุมชน มีผลเป็นลำดับแรก $\bar{X}$ = 3.85, SD = 0.94 และผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล อธิบายผลกระทบด้านคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 72.0 (R^2 = .720) โดยที่ปัจจัยที่ส่งผลด้านธรรมาภิบาล มีระดับสูงขึ้นไปทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนสูงขึ้น ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังด้อย

* ดร. นักวิชาการอิสระ ด้านการบริหารการพัฒนา

** อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา วิทยาลัยสงฆ์อุทัยธานี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประสิทธิภาพในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ข้อค้นพบสำคัญ คือ ยังขาดความเข้มแข็งในกระบวนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงาน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตประชาชน, ประสิทธิภาพการดำเนินงาน, หลักธรรมาภิบาล, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the level of effectiveness of the operation of the local government organization in Lopburi province; 2) the performance according to the good governance of the local government organization affecting the policy on the quality of life of the people in Lopburi province. and 3) To study the factors affecting the efficiency of the implementation of good governance of local administrative organizations in Lopburi Province. The sample in the research were People in 126 local government organizations in Lopburi Province A sample of 400 people was obtained. The qualitative research used a structured interview of 10 people Use quantitative and qualitative research methods. Analyzed by descriptive statistics and analyzed the relationship of the implementation of the good governance in 6 areas with the 5 areas by multiple regression analysis section uses internal content and consistency analysis techniques.

The result of study found that: Good governance management of Local Administrative Organization in Lop Buri had quality at high level, $\bar{X} = 3.69$, $SD = 0.98$. It found that the analysis result of good governance management influencing to the quality of people's lives in overall was at high level, $\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.77$. As the quality of people's lives, the satisfaction for community activity participation was the highest: $\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.94$, the next was life satisfaction: $\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.96$, multiple regression analysis, and good governance management explaining the influence to the quality of people's lives for 72.0% ($R^2 = .720$), the factor influencing to transparency, participation, accountability, and cost effectiveness were at higher level making the quality of people's lives better. The result of qualitative research found that Local Administrative Organization still lacked of efficiency to follow policies, statute of limitations and official regulations. The point was lack of strengthening and the community participation for management examination.

Keywords: The Quality of People's Life, Efficiency of Management, Good Governance, Local Administrative Organization

บทนำ

แนวคิดเรื่อง Good Governance ได้ปรากฏมาตั้งแต่อารยธรรมการปกครองของกรีกสมัยโบราณ มาจากศัพท์ของคำว่า “Kubernan” ที่บันทึกโดยนักปรัชญาการเมืองคนสำคัญที่ชื่อ “Plato” ซึ่งก็คือระบบการปกครอง (System of Governing) คำว่า Gubernare ซึ่งหมายถึง “Rule Making or Steering” การกำหนดหรือการถือทางเสือในการปกครอง (Agere Sam, 2000) การบริหารภาครัฐแบบระบบธรรมาภิบาล (Good Governance) ในประเทศไทยถือเป็นการต่อยอดแนวความคิดมาจากกระแสการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่มีอิทธิพลมาตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1980 หลักธรรมาภิบาลที่นำมาใช้ในประเทศไทย สาเหตุมาจากการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ที่ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ความด้อยประสิทธิภาพของกลไกการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กร พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า “ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการที่ดีตามแนวทางของพระราชกฤษฎีกานี้” โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวก การตอบสนองความต้องการของประชาชนที่สอดคล้องกับบทบัญญัติ ในหมวด 5 และหมวด 7 ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดูแล และให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2556, หน้า 64) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 12 มาตราที่ 249 - 254 การปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจสำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และในมาตรา 251 มีสาระสำคัญบัญญัติไว้ว่า การบริหารงานท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ (วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์, 2560, หน้า 111)

นับแต่การถือกำเนิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งแรกในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2440 การบริหารจัดการท้องถิ่นกลับถูกครอบงำจากการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตลอดมา การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และการปฏิวัติระบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นแบบโดยตรงทุกระดับตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมครั้งใหญ่ในระดับท้องถิ่น สามารถการบริหารจัดการเพื่อให้ความเป็นชุมชนเมืองมุ่งไปสู่โอกาสในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2553; สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ, 2559, หน้า 248) ปัญหาหนึ่งที่เห็นชัดที่สุดคือ การที่แต่เดิมระบบการเมืองของประเทศไทยได้ลอกแบบอย่างมาจากระบบการเมืองของประเทศอังกฤษ นั่นคือประชาชนเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น และให้สภาฯ ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยอ้อม แต่ระบบการเลือกตั้งผู้บริหารโดยตรงทั่วประเทศเริ่มในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นรูปแบบของสหรัฐอเมริกาที่มุ่งให้สภาฯ ทำหน้าที่ตรวจสอบฝ่ายบริหารกลับเกิดขึ้นโดยไม่มีการให้ความรู้แก่ประชาชน ผลก็คือมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากที่ประชาชนเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นและหัวหน้าฝ่ายบริหารที่เป็นคนกลุ่มเดียวกัน แทนที่จะเลือกบุคคลที่มาจากคนละกลุ่ม จะได้มีการตรวจสอบการบริหารงานอย่างเข้มข้นและถ่วงดุลกันมิให้นัฉ้อฉลอำนาจในระดับท้องถิ่น มุ่งหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการบริหารจัดการสาธารณะของหน่วยการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในระดับล่างสุด ความมั่งคั่งของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นซึ่งอาจแตกต่างกันไป เจตนารมณ์ที่สำคัญของการปกครองเพื่อให้ประชาชนได้ปกครองตนเองเป็นประชาธิปไตยหรือเจตจำนงประชาชน (The Will of The People) การปกครองที่อำนาจมาจากการเลือกตั้ง หรือประชาธิปไตยเลือกผู้แทนคือรูปแบบของการปกครองที่ดีที่สุด (John Stuart Mill, 1991; วุฒิสาร ตันไชย และเอกรวิรมีสุข, 2557; สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ และเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์, 2562, หน้า 155) การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้ปกครองตนเองเป็นประชาธิปไตยหรือเจตจำนงประชาชน “The will of the people” การปกครองที่มีอำนาจมาจากการเลือกตั้ง หรือประชาธิปไตยเลือกผู้แทนคือรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด (สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ, 2560, หน้า 247) การให้ประชาชนเข้ามามีการจัดการเรื่องของส่วนร่วมได้มากขึ้นจะเปลี่ยนสาระของประชาธิปไตยไปจากเดิม กล่าวคือ โดยทั่วไปคนไทยมักคิดคล้ายตามนิยามของลินคอล์นที่ว่า ประชาธิปไตยคือการปกครอง “ของ” ประชาชน “โดย” ประชาชน “เพื่อ” ประชาชน อันที่จริงการปกครองทุกระบบล้วนอ้างว่าทำเพื่อประชาชนทั้งสิ้น แต่ที่แปลกและโดดเด่นของประชาธิปไตยจริง ๆ คือ ความเชื่อว่าการปกครองที่ดีนั้น คือ การเอื้อให้ประชาชนเป็นผู้ปกครองเอง ซึ่งมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการคิดและทำเพื่อบ้านเมืองด้วยตนเองมากที่สุด (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2557, หน้า 21)

ผู้วิจัยต้องการศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อนโยบายคุณภาพชีวิตประชาชนในจังหวัดลพบุรี โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเมื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานแล้ว พบว่า มีพื้นที่ใกล้เคียงกับเมืองหลวง มีทางคมนาคมสะดวก และในแต่ละอำเภอมีพื้นที่ขนาดเล็ก ประชากรในภาพรวมส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งเหมาะสมและสอดคล้องในการศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อนโยบายคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อนโยบายสาธารณะด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดลพบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ระหว่างเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยนำข้อดีและข้อเด่นของการวิจัยทั้ง 2 รูปแบบมาผสมรวมกัน (Creswell, 2013; Tashakkori & Teddlie, 1998)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 126 แห่งในจังหวัดลพบุรี จำนวน 750,668 คน ใช้การสุ่มของขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607 - 610) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 สามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ 384 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้จำนวนให้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน และผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Sampling) เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยสุ่มแยกรูปแบบขององค์กรได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ราย จำนวน 5 เทศบาล และ 5 องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานโดยตรงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดลพบุรี เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นอำเภอ 2 คน และผู้นำชุมชน 3 คน รวมจำนวน 10 คน (ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี, 2553, หน้า 96)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) การหาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคำถาม ภาษา ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้องความเที่ยงตรง (Content Validity) ของเนื้อหาด้วยดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค (Item-Objective Congruence Index: IOC) โดยมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง IOC ได้เท่ากับ 0.980 ส่วนการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี จำนวนตัวอย่าง 30 คน โดยนำแบบสอบถามไป Try Out เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าความเชื่อมั่นความเชื่อถือของ Cronbach's Alpha ได้ผลความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.984

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 โดยการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจัดส่งและรับกลับคืนด้วยตนเอง

3.2 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

3.3 นำข้อมูลที่ได้มาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน กับระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์เชิงอนุมาน ได้เลือกใช้การวิเคราะห์พหุถดถอย (Multiple Regression Analysis) ใช้วิธี Enter เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

4.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเลือกการวิเคราะห์เนื้อหา ใช้แบบบรรยายอธิบาย และพรรณนาความวิเคราะห์ลักษณะปัญหาและความสอดคล้องภายใน

หลักเกณฑ์การจัดกลุ่มสำหรับการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ตัวแปร การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และคุณภาพชีวิตของประชาชน จะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้ความกว้างของชั้น = 1 ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
0.00 – 1.00	ระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และคุณภาพชีวิตของประชาชนน้อยที่สุด
1.01 – 2.00	ระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และคุณภาพชีวิตของประชาชนน้อย
2.01 – 3.00	ระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และคุณภาพชีวิตของประชาชนปานกลาง
3.01 – 4.00	ระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และคุณภาพชีวิตของประชาชนมาก
4.01 – 5.00	ระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และคุณภาพชีวิตของประชาชนมากที่สุด

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยจะศึกษาใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักความโปร่งใส 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านความรับผิดชอบ 4) ด้านหลักความคุ้มค่า 5) ด้านหลักคุณธรรม และ 6) ด้านหลักนิติธรรม การศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม 3) ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ 4) ด้านทัศนคติความพึงพอใจในชีวิต และ 5) ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน

5.2 ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาจากประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรีทั้งหมด 126 แห่ง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ราย จำนวน 5 เทศบาล ได้แก่ เทศบาลอำเภอเมืองลพบุรี เทศบาลตำบลโคกสำโรง เทศบาลตำบลพัฒนานิคม เทศบาลตำบลท่าม่วง เทศบาลตำบลบ้านท่าหลวง และจำนวน 5 องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลชุบศร องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสำโรง องค์การบริหารส่วนตำบลมะนาวหวาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางคู และ องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งผักกูด

5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาวิจัยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างได้ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองลพบุรี อำเภอพัฒนานิคม อำเภوتاม่วง อำเภอโคกสำโรง และอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ทำการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ถึง มกราคม พ.ศ. 2564 รวมเป็นระยะเวลา 12 เดือน

ผลการวิจัย

การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดลพบุรี สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยตาม วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลทั้ง 5 ด้าน การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ตามหลักธรรมาภิบาล อันประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ระดับคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม 3) ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ 4) ด้านทัศนคติความพึงพอใจในชีวิต และ 5) ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยหลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า สามารถร่วมกันทำนายผลได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาพรวม ร้อยละ 71.8 ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงขึ้น ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ตามรูปแบบของสมการที่เสนอไว้ พบว่า ตัวแปรอิสระปัจจัยการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน มีอย่างน้อย 1 ด้าน ที่มีผลต่อนโยบายคุณภาพชีวิตของประชาชน

ตาราง 1 สรุปผลการวิเคราะห์ภาพรวมระดับผลการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

ผลการดำเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับการดำเนินงาน
หลักความโปร่งใส (X_1)	3.66	0.83	มาก
หลักการมีส่วนร่วม (X_2)	3.71	0.88	มาก
หลักความรับผิดชอบ (X_3)	3.69	0.80	มาก
หลักความคุ้มค่า (X_4)	3.73	0.85	มาก
หลักคุณธรรม (X_5)	3.64	0.91	มาก
หลักนิติธรรม (X_6)	3.68	0.82	มาก
ภาพรวม	3.69	0.98	มาก

ตาราง 1 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมทั้ง 6 ข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 3.64 – 3.73 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรโดยเฉลี่ยมาก ตัวแปรที่อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตัวแปรที่ 4

หลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.73 ตัวแปรที่อยู่ระดับมากลำดับที่สอง และมีค่าเฉลี่ยสูง คือตัวแปรที่ 2 หลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.71 ส่วนตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตัวแปรที่ 5 หลักคุณธรรม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.64

เมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง .80 – 0.91 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อตัวแปรสอดคล้องกัน

ตาราง 2 สรุปผลการวิเคราะห์ภาพรวมระดับนโยบายคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล

คุณภาพชีวิตของประชาชน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับคุณภาพชีวิต
สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	3.72	0.88	มาก
สภาพแวดล้อมทางสังคม	3.71	0.94	มาก
การพักผ่อนหย่อนใจ	3.77	0.47	มาก
ทัศนคติความพึงพอใจในชีวิต	3.81	0.96	มาก
ความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมของชุมชน	3.85	0.94	มาก
ภาพรวม	3.77	0.77	มาก

ตาราง 2 ผลการศึกษา พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 3.71 – 3.85 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคำถามโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และภาพรวมระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 3.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.77 ระดับคุณภาพชีวิตมาก แสดงว่าประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี มีระดับคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คุณภาพชีวิตของประชาชน

	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆
Y	1.000						
X ₁	.716*	1.000					
X ₂	.734*	.001	1.000				
X ₃	.774*	.043	.129*	1.000			
X ₄	.784*	.183*	.058	.052	1.000		
X ₅	.774*	.115*	.008	.035	.364*	1.000	
X ₆	.745*	.080	.028	.031	.037	.072	1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 เมื่อวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษาโดยอาศัยเทคนิคการหาอิสระต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างกันน้อย ($P < .5$) และตัวแปรอิสระต้องมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมาก ($P > .5$) ผลการวิเคราะห์ พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลทุกด้าน อันประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์ทางบวกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับคุณภาพชีวิตของประชาชน ($P > .5$)

ตาราง 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ นโยบายสาธารณะด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน

การดำเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาล (ตัวแปรอิสระ)	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอย (b)	ค่าสถิติ (t)	คะแนน มาตรฐาน (Beta)	ระดับนัยสำคัญ (sig)
ค่าคงที่	.325	3.180	-	.002
หลักความโปร่งใส	.256	3.932	.276	.000
หลักการมีส่วนร่วม	.285	5.237	.326	.000
หลักความรับผิดชอบ	.179	3.005	.186	.003
หลักความคุ้มค่า	.141	2.686	.157	.008
หลักคุณธรรม	-.078	1.494	-.091	.136
หลักนิติธรรม	.043	0.879	.046	.380

$R^2 = .720$ SEE = .41215 F = 168.575 Sig = .000

ตัวแปร	Sum of Squares (SS)	dF	Mean Squares (MS)	F	Sig
Regression	171.816	6	28.636	168.575	.000
Residual	66.759	393	.170		
Total	238.575	399			

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ตามรูปแบบของสมการที่เสนอไว้ พบว่า ตัวแปรอิสระปัจจัยการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน มีอย่างน้อย 1 ด้าน ที่มีผลต่อนโยบายคุณภาพชีวิตของประชาชน ($F = 168.575$ sig = .000)

ตัวแปรอิสระ (การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล) สามารถอธิบายผลกระทบที่มีต่อตัวแปรตาม (คุณภาพชีวิตของประชาชน) ได้ร้อยละ 72.0 ($R^2 = .720$) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ในการทำนาย (SEE) = .412 โดยที่ปัจจัยที่ส่งผลของตัวแปรอิสระ หลักความโปร่งใส ($t = 3.932$ Sig = .000) หลักการมีส่วนร่วม ($t = 5.237$ Sig = .000)

หลักความรับผิดชอบ ($t = 3.005$ Sig = .003) และหลักความคุ้มค่า ($t = 2.686$ Sig = .008) สูงขึ้นทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนสูงขึ้น

ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในหลักการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนสูงสุด (Beta = .326) รองลงมา ได้แก่ หลักความโปร่งใส (Beta = .276) หลักความรับผิดชอบ (Beta = .186) และมีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนน้อยที่สุด คือหลักความคุ้มค่า (Beta = .157)

ผลการวิเคราะห์ สามารถสรุปได้ว่า หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า สามารถร่วมกันทำนายผลได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาพรวม โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) ร้อยละ 71.8 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (SEE) เท่ากับ .412 ซึ่งแสดงว่าเมื่อหลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าสูงขึ้น ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยคือ ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลทั้ง 5 ด้าน ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลหลักที่มีความเห็นว่าการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามกรอบแห่งกฎหมายอย่างชัดเจน โดยเฉพาะพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนา 5 ปี ที่บังคับให้ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่รัฐต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งส่งผลให้เกิดความตระหนักในหน้าที่แห่งตน และสำนึกต่อการรับผิดชอบต่อการเป็นผู้ให้บริการสาธารณะ และแนวทางการบริหารรัฐแนวใหม่ “New Public Administration = NPA” ก็เป็นกรอบการทำงานมุ่งเน้นค่านิยมองค์กรอย่างชัดเจน สอดรับกับแนวคิดของ Lane & Ersson, (2005); Weiss (1991) ที่มองว่าการกิจหลักของภาครัฐในการจัดบริการสาธารณะและการกิจในการควบคุม กำกับดูแล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร พลธรรม (2553) ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายปฏิรูปคุณธรรม “The Ethics form Act, 1989” ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในระบบการบริหารท้องถิ่น และได้จัดตั้งองค์กรด้านคุณธรรม “The Office of Government Ethics = OGE” มาตรวจสอบและกำกับมาตรฐาน ส่วนในประเทศเดนมาร์ก มีกฎหมาย “Personal Policy” เพื่อสร้างคุณค่าต่อการให้บริการสาธารณะ เป็นมาตรฐานในการทำงานโดยคำนึงถึงจริยธรรมเจ้าหน้าที่ในการให้บริการจากภาครัฐ

ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี มีระดับคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเมื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานแล้ว พบว่า ในเขตเมืองประชากรประกอบอาชีพข้าราชการ และธุรกิจส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ มีพื้นที่ใกล้เมืองหลวง มีทางคมนาคมสะดวก อาณาเขตจังหวัดมีพื้นที่ขนาดกลาง โครงสร้างพื้นฐานทางหน่วยงานบริการสาธารณะ และสถานศึกษาทุกระดับมีเพียงพอต่อการให้บริการ

ในพื้นที่ สอดคล้องกับทัศนะของ ปธาน สุวรรณมงคล (2552, หน้า 155) ชาวชุมชนในเขตภาคกลางของประเทศไทย เป็นชุมชนเมืองที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีความพอใจในวิถีชีวิตของตน ระดับคุณภาพชีวิตและเกณฑ์การมีส่วนร่วมกับชุมชนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

การวิเคราะห์ถดถอยพหุ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดลพบุรี จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับถดถอยพหุ ค่าสถิติ (sig) .02 ซึ่งน้อยกว่าค่ากำหนดที่ระดับ .05 ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนใน 5 องค์ประกอบ คือ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ทัศนคติ ด้านความพึงพอใจในชีวิต และด้านความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมของชุมชนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรเดช จันทสร (2532) เรื่องการบริหารการพัฒนากระทรวงสาธารณสุข การมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนมีผลต่อคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับผลงานของ ปิยะนุช เงินคล้าย (2562) ในเรื่องตัวแปรหลักที่ส่งผลต่อศักยภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ นโยบาย องค์กร และผู้ปฏิบัติงาน โดยมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น สภาพแวดล้อมมาเกี่ยวข้องด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากศึกษาเอกสาร แผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 ปี ผู้วิจัย พบว่า มีปัญหาในการปฏิบัติในเรื่องการทำให้บ้านเกิดของท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) มีประโยชน์ต่อการทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงการปฏิบัติงานตามข้อกฎหมายและระเบียบ แต่ยังมีแนวทางการเสริมสร้างธรรมาภิบาลบางข้อมีลักษณะเป็นนามธรรมมากเกินไป ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามได้ และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปความเห็นได้ว่า ปัจจัยสำคัญในการดำเนินการบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล มีหลายปัจจัย ได้แก่ (1) แหล่งที่มาของนโยบาย ความชัดเจนของนโยบาย การสนับสนุนนโยบาย ความซับซ้อนในการบริหารงาน สิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติ และการจัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (2) ลดความเป็นทางการ ระบบการจัดการท้องถิ่นควรมีความเป็นระบบราชการน้อยที่สุด ลดขั้นตอนระเบียบวิธีการ เพราะปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบวิธีการปฏิบัติบางกิจกรรมให้บริการเป็นอุปสรรคต่อการบริการประชาชน (3) ทางเลือกสาธารณะ รัฐควรให้องค์กร/เอกชน ที่มีความสามารถเหนือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการแทน (4) สร้างองค์กรชุมชนที่มุ่งจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อร่วมเป็นจิตอาสาของชุมชน สร้างความเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะกระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานบริการสาธารณะท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ที่สำนักนายกรัฐมนตรี (2542) กำหนดไว้ว่า หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ภาครัฐต้องปฏิรูปบทบาทกระบวนการทำงานและสามารถบริหารทรัพยากรของสังคมให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนของวินัย ผลเจริญ (2561) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณอยู่ในเกณฑ์ระดับมากขัดแย้งกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากผู้นำชุมชน และในข้อค้นพบที่สำคัญจากข้อมูลเชิงคุณภาพประชาชนยังขาดการตื่นตัวและจิตสำนึกในกระบวนการมีส่วนร่วมทุกระดับ และภาครัฐขาดความจริงใจในการสร้าง

ความเข้มแข็งกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการตรวจสอบการดำเนินงาน จึงเป็นประชาธิปไตยแบบไพร่ฟ้า คือ ภาคประชาชนยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าที่ควร ในบทบาท สิทธิประโยชน์ และผลกระทบ ที่ตนจะได้รับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีไปใช้ในองค์กรอย่างจริงจัง โดยดำเนินการปรับกลไกการทำงานให้มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สร้างความเข้าใจและกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น และจัดให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพองค์กรเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ รวมถึงการวางระบบการสนับสนุนการกระจายอำนาจ รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตรวจสอบ

1.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีไปใช้ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารองค์กร บุคลากร ประชาชนและผู้มีคุณสมบัติในการเป็นคณะกรรมการตามกรอบที่รูปแบบได้กำหนดไว้ ควรทำการศึกษารูปแบบที่งานวิจัยนำเสนอเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน และอาจมีการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3 รัฐบาลกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ดี ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย รวมถึงให้ความสำคัญกับระบบการควบคุม กำกับติดตาม และการตรวจสอบประเมินผลการทำงานของ อปท. ให้มีความรัดกุมและในส่วนของกรอบโครงสร้างการดำเนินงานของ อปท. ควรมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน

1.4 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานการกระจายอำนาจและสำนักพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ให้การส่งเสริมอย่างจริงจังเพื่อการบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจ โดยการจัดการให้มีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในระบบฐานข้อมูล และงบประมาณ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มุ่งไปสู่การเป็นองค์กรของภาคประชาชนในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 มีการจัดฝึกอบรมพนักงานท้องถิ่น ลูกจ้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบ หลักธรรมาภิบาล รวมทั้งจริยธรรม/จรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอ

2.2 มีการจัดให้มีระบบควบคุมภายใน และให้การสนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างเคร่งครัด อันจะส่งผลให้มีการเบิกจ่ายที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิประชาชน กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และการวิจัยประเมินผลแผนพัฒนา 5 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับ
2. ควรทำการศึกษาวิจัยรูปแบบการประเมินผลและการตรวจสอบผลการดำเนินการของนโยบายพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่ดำเนินงานโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่ารูปแบบใดที่เหมาะสมที่จะสร้างการพัฒนาได้อย่างครอบคลุมที่สุด โดยเน้นหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ

เอกสารอ้างอิง

- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2553). **ทฤษฎีและแนวคิด: การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- เบญจ พรพลธรรม. (2553). **การจัดการความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). **การเมืองท้องถิ่น การเมืองของใคร โดยใคร และเพื่อใคร**. นนทบุรี: โครงการผลิตตำรา และสื่อการสอนโครงการวิทยาลัยการเมือง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยะนุช เงินคล้าย. (2562). **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2556). **การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2553). **สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัย ผลเจริญ. (2561). **รวมบทความรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์**. มหาสารคาม: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อภิชชาติการพิมพ์.
- วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. นนทบุรี: บริษัท ธนัชการพิมพ์ จำกัด.
- วรเดช จันทรศร. (2532). **การบริหารเพื่อการพัฒนากระทรวงสาธารณสุข**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- วุฒิสสาร ต้นไชย, และเอกรินทร์ มีสุข. (2557). **ระบบการปกครองท้องถิ่นประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน: ราชอาณาจักรไทย**. กรุงเทพฯ: บริษัท ชัน แพคเกจจิ้ง (2014) จำกัด.
- สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ, และเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์. (2562, พฤษภาคม-สิงหาคม). ปัจจัยสมรรถนะองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในการนำนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเขตพื้นที่เทศบาลภาคกลางตอนบน. **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 5(2), 154 - 166.
- สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ. (2560, พฤษภาคม-สิงหาคม). ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายเมื่อนำอยู่ไปปฏิบัติ: ศึกษาพื้นที่เทศบาลในกลุ่มจังหวัดบูรณาการภาคกลางตอนบน 2. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 11(2), 246 - 256.
- _____. (2559, กรกฎาคม-กันยายน). ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสมรรถนะองค์การของเทศบาลในการนำนโยบายเมื่อนำอยู่ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาพื้นที่เทศบาลกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน. **อนามย์สิ่งแวดล้อม**, 18(4), 127 - 141 .

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). **แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่จังหวัดลพบุรี**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2557). **แปรถิ่นเปลี่ยนฐาน: สร้างการปกครองท้องถิ่นให้เป็นรากฐานของประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Agere, Sam. (2000). **Promoting Good Governance: Practices and Perspective**. London: Pall Mall.
- Creswell, J.W. (2013). **Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches**. (2nd edition). Thousand Oaks. CA: Sage Publications.
- Mill, J.S. (1991). **Considerations on Representative Government**. New York: Amherst Prometheus Books.
- Krejcie, R.V., & Morgan E.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Education and Psychological Measurement**, 30(3), 607 - 610.
- Lane, J.E., & Ersson, S.O. (2005). **The New Institutional Politics: Performance and Outcomes**. New York: Routledge.
- Tashkari, A., & Teddlie, C. (1998). **Mixed Methodology Combining Qualitative and Quantitative Approaches**. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Weiss, M. (1991). **Political Participation: Crisis of Political Process, in Crisis and Sequences in Political Development**. Princeton, N. J.: Princeton University.